

## Plodovi novog jubileja Križa

In Cruce salus!

**J**OŠ nije posve minula vanredna jubilejska godina, koju je papa Pijo XI. neočekivano na Badnjak 1932. pri Božićnoj čestitki navijestio rimskim kardinalima, a okružnicom »Quod nuper« od 6. siječnja 1933. svečano proglasio prigodom 1900. obljetnice izvršenog otkupljenja roda ljudskoga.

U središtu toga jubileja stoji otajstvo svetoga Križa: »Fulget Crucis mysterium!« I možemo mirno tvrditi: »Nikad se od postanka svijeta nije slavila tako opravdana i važna jubilejska godina kao ova sveta godina, koja po odredbi papinoj ima trajati od Gluhe nedjelje (2. IV.) 1933. do Uskrsnog ponedjeljka (2. IV.) 1934. O. Böminghaus D. I. veli: »Značilo bi profanirati svetinju, kad bismo htjeli ovu hiljadudevetstoljetnu uspomenu žrtvene smrti Kristove staviti u isti red sa svakim drugim jubilejem.« Ali i u redu svih dosadašnjih svetih godina ovo je jubilejsko ljeto jedino u svojoj vrsti te barem dosada nije imalo premca. Druge su svete godine redovito bile posvećene zahvalnoj uspomeni milosnog rođenja našega Gospodina Isusa Krista. Ali rođenje Spasiteljevo samo je skromni, makar i neizrečljivo prijatni portal, što nas uvodi u predivno svetište onih brojnih i neprocjenljivih blagodat, kojima je taj isti božanski Spasitelj u posljednjoj godini svoga zemnog života okrunio svu spasonosnu djelatnost svoju i objektivno dovršio božansko remek-djelo našeg otkupljenja.

Pijo XI. rječitom i upravo dirljivom kratkoćom nabraja i nagomilava ove glavne blagodati, od kojih bi svaka napose zaslužila, da se proslavi vječnim jubilejem. Tko će naime ikada Kristu Gospodinu dostojno zahvaliti na prvoj ustanovi presvete Euharistije, živoj uspomeni i tajinstvenoj obnovi križne žrtve, i na naredbi uzvišenog svećeničkog reda? Tko će ikada dovoljno »usaditi u srce« pregorku i spasonosnu muku i smrt Kristovu na križu uz divnu oporuku, kojom umirući Isus daje Mariju Djevicu svim ljudima za Majku? Tko će dostojno proslaviti »svetkovinu svih svetkovina«, čudesno uskrsnuće Isusa Krista, uvjet i zalog našega konačnog uskrsnuća? A što da rečemo o božanskoj vlasti, podijeljenoj apostolima, da opraštaju grijehe, te o pravnom prvenstvu, što ga je Spasitelj povjerio Petru i njegovim nasljednicima? I dalje, kako bi posebne jubilejske proslave prevrijedna bila otajstva divnog uzašašća Gospodinova na nebo i ognjenog dolaska Duha Svetoga te čudesni osnutak Crkve Kristove pa i trijumfski početak evanđeoske propovijedi svetih apostola?

S pravom se papa od podvostručenih molitava i pokorničkih djela vjernika za ovog jubilejskog ljeta nada temeljitoj duhovnoj

obnovi nesamo pojedinca nego i »svega roda ljudskoga, koji je zalu,ao po tolikim zabludama i zavađen po tolikim razmiricama i prepirkama te kušan tolikim nevoljama i uznemiren tolikim pogibeljima.«<sup>1</sup>

**Prvi plod jubileja: ugodan opći dojam kraj nekih prigovora.**

Bez sumnje, dosadašnji sjajni razvitak ovog jubileja otkupljenja i zanosne stoljetničke svečanosti po svem katoličkom svijetu u čast Krista Kralja i Otkupitelja svijeta natkriljuju i najljepše nade naše te potpunoma opravdavaju optimističke riječi, kojima je papa Pijo XI. kod stvaranja svoje jubilejske odluke ušutkao sumnje i prigovor nekih svojih savjetnika. Ovi su naime početka isticati silne gospodarske neprilike, koje će u gotovo svim zemljama jako štetno djelovati na organiziranje posebnih jubilejskih hodočašća u Rim i u svetu zemlju. Papa je nasuprot upozorio svoje savjetnike, kako su jubilejske svečanosti u ovoj modernoj i sveopćoj krizi od osobite važnosti, jer da sada ljudi više nego ikada trebaju ozbiljnih duhovnih razmatranja, po kojima će opet u vis uzdizati srca i upirati oči na najviše ciljeve i ideale.<sup>2</sup>

I doista, usred koncentričkih napadaja i neprestanih juriša modernih bezvjeraca na Crkvu i na svu objavu Božju, pače i na prirodni društveni poredak te na klicu urednog obiteljskog i državnog života papa se služi najuspješnijim i vazda savremenim sredstvom obrane Božjega reda. On nesamo da »sadi i zaljevo« u svojim divnim okružnicama o miru Kristovu u kraljevstvu Kristovu, o pravoj odgoji djece, o kršćanskom braku, o hitnom radničkom pitanju, o misijama, o karitativnim djelima i katoličkoj Akciji nego i ponovno i trajno upućuje svijet na nebeska vrela svakoga blagoslova te potiče osobito vjernike u jubilejskoj godini na primanje životnih i životvornih sakramenata te na sve žilaviji, požrtvorniji i trajniji rad za Krista i za njegovo kraljevstvo. A sve to u znaku križa, izvora svake milosti i svakog blaženstva.

Već ovo uzvišeno shvaćanje Pija XI. o vrhunaravnom značaju i sredstvima ovog izvanrednoga jubileja najbolje pobija plitke prigovore nekih protivucrkvenih novina da papa tobože kani prije svega što više novaca primamiti u Italiju i tako razveseliti fašističke vlastodršce u njihovim finansijskim brigama. »Reci, da ti se ne reče,« možemo odgovoriti tim novinama, koje sve prosuđuju s materijalističkoga gledišta. Papa je jasno izrazio, kamo smjeraju jubilejske svečanosti, a on je ipak najbolji tumač svojih nakana.

Nedavno se i to prigovaralo papi, da u ovoj svetoj godini, posvećenoj tajni otkupljenja, tobože zanemaruje hodočašća u svetu zemlju te više skreće pažnju hodočasnika sa Jeruzalema na papinsku prijestolnicu Rim.

<sup>1</sup> Acta Ap. S. 1933, 6-7.

<sup>2</sup> Poredi: Theologisch-praktische Quartalschrift (Linz), 1933, 411 ss.

Ovo pristrano tumačenje papinih odredaba prije svega zlobno zabašuruje činjenicu, da središte novozavjetne Crkve Kristove nije Jeruzalem nego Rim, kamo je sveti Petar apostol »prema odredbama Božjim«, kako veli sveti Leon Veliki, došao, da to središte kulturnoga svijeta stalno odabere za svoju prijestolnicu i da s ovoga središta upravlja vasionom Crkvom katoličkom. Može li plemenit čovjek zamjeriti Ocu svega kršćanstva, što on želi vidjeti svoju duhovnu djecu u svom domu i u svojoj prijestolnici? Uostalom, Pija XI. u svojoj jubilejskoj okružnici naročito poziva vjernike i na hodočašća u svetu zemlju. »Prikladno je također, kaže, da se tečajem ove godine prirede pobožna i češća hodočašća k svetim mjestima u Palestini, i da vjernici tamo s najvećom pobožnošću posjete i poštuju pozorište najsvetijih događaja sve povijesti. Želimo također, da se na onim mjestima, gdje se čuvaju odlične relikvije muke Gospodinove, njima osobite časti iskažu za jubilejske godine.«<sup>3</sup>

Pa i ovom pozivu Pija XI. odazvali se mnogi vjernici poput naših hrvatskih hodočasnika u srpnju 1933., koji su iz Rima krenuli u svetu zemlju. Da broj palestinskih hodočasnika nije dostigao tolikoga broja, to će svaki lako razumjeti, ako se osvrne na veću daljinu svete zemlje, na veće troškove te osobito na činjenicu, da se sveta mjesta palestinska i sada nalaze u zemlji ino- vjeraca, dok je vječni grad Rim i danas doista lako pristupačno središte i najsajnije žarište svega kršćanstva.

Zgodno možemo ovamo primijeniti tajinstvenu riječ Kristovu apostolima: »Zaista, zaista vam kažem: Koji vjeruje u mene, djela, koja ja činim, i on će činiti, i veća će od ovih činiti.« (Iv. 14, 12) To će reći po Knabenbaueru: Apostoli će nastaviti djelo Kristovo, pače s većim će (vanjskim) uspjehom i napretkom propovijedati i širiti mesijsko kraljevstvo i postignut će zato slavu većega djela ili uspjeha. U sebi dakako sva su djela Kristova najveća i beskrajno vrijedna. Ali predobri Isus u svojoj ne-sebičnoj ljubavi zajamčuje veći vanjski napredak evanđeoskoj djelatnosti svojih apostola, kako to vidimo n. pr. kod apostola naroda svetog Pavla pa i kasnije kod mnogih apostolskih svetaca. S obzirom na sv. Petra zorno nam to osvjetljuje dvostruki pogled na grob Krista Gospodina i na grob njegova slugu i ključara Crkve. Gle, »grob je Petrov u srcu kršćanskih zemalja danas donekle slaviji te svojim većim sjajem većma udara u oči nego grob Kristov u blijedom polusvijetlu arapskog polumjeseca. Zar Petrova svetkovina u Rimu nije objava i odsjev one slave dvanaest prijestolja, među kojima Petar kao poglavica apostola zauzima najodličnije mjesto?«<sup>4</sup>

Razumijemo stoga i s radošću bilježimo simpatičnu izjavu anglikanskog lista »The Church Times« od 16. siječnja 1933. o

<sup>3</sup> Acta Ap. S. 1933, 7-8.

<sup>4</sup> Meschler, Kirchenjahr, II, 77.

»sretnoj ideji papinoj« kod proglašenja ove svete godine. »Pri-  
jatno je primljena činjenica, što češće možemo sa zahvalnošću  
priznati smjernice, označene kršćanstvu iz vječnoga grada... U  
posljednje vrijeme Njegova je Svetost papa imao mnogo sretnih  
misli. Ali nijedna nije sretnija od poziva na vjernike, da posvete  
godinu 1933. kao svetu godinu. To je poziv, što će ga po našem  
čvrstom uvjerenju uvažiti također tisuće onih kršćana, koji ne  
pripadaju katoličkoj Crkvi... Smrt Našega Gospodina, utjelov-  
ljenog Boga, najznamenitiji je i najuzvišeniji momenat u svjetskoj  
povijesti. Ljudi danas slave toliko stogodišnjica, od kojih su neke  
korisne i poučne, a druge se ne dižu iznad svakidašnjice. Ali  
značenje svih ovih stoljetnih jubileja probljeđuje ispred veličan-  
stva naše otkupljenja. Treba da pomislimo na toliko do-  
sta neznatnih jubilejskih svečanosti, da razumijemo, što će to reći:  
Papa poziva svoj narod, da diljem jedne godine dan za danom  
drži na pameti muku, smrt na križu i uskrsnuće Našega Gospo-  
dina i da promozga, što ti događaji znače za rod ljudski, te da  
ponizno zahvali na dokazu božanske ljubavi.

Mislimo, da nam je to živa zgoda za složnu saradnju svih  
kršćana. Čini se, da smo još jako daleko od ponovnog sjedinjenja  
Canterbury-a i Rima, koje je ipak tako znamenito za dobro  
kršćanstva. Ali u ovoj će stvari ipak nadbiskup kanterburyski  
bez sumnje isto osjećati što i papa. I ako bi on... bez uvrede  
svoga vlastitog dostojanstva primio direktivu prvog biskupa kr-  
šćanstva i izdao sličan poziv, mogla bi godina 1933. doista po-  
stat i milosna godina.«<sup>6</sup>

Slično se izrazio i »Times« na početku ove svete godine.  
Pa i srpskopравoslavni patrijar Varnava osvrnuo se na devetnaest-  
stotu obljetnicu muke i smrti Kristove i proglasio ovu svetu go-  
dinu »pokajničkom« godinom. Sve to pokazuje, kako je Pijo XI.  
pogodio najnežnije žice svakog kršćanskog srca, kad je raspisao  
ovaj vanredni jubilej u slavu Našeg Otkupitelja Isusa Krista.

#### **Drugi plod jubileja: Revno sudjelovanje vjernika oko postizavanja opresta i drugih jubilejskih svečanosti.**

Ne imamo i drugih sjajnih svjedočanstva iz katoličkih ze-  
malja o lijepim plodovima ove svete godine. Jubilejska godina  
još nije na izmaku, a broj hodočasnika, koji su iz svih krajeva svi-  
jeta pošli u Rim, da zadobiju jubilejski oprost i da se poklone  
tamponjim svetinjama, nadilazi već ukupni broj svih hodočasnika  
iz redovite jubilejske godine 1925. I, kako nas očevici uvjerava-  
ju, upravo je dirljiva duboka pobožnost ovih hodočasnika u rim-  
skim crkvama i na jubilejskim ophodima. Papa, kako čujemo, re-  
dovito prima svaki dan do 7000 tih pokornika u skupnim audijen-  
cijama, te je zbog golemog broja učesnika bio prisiljen da napusti  
dosadašnji običaj, kojim je prije pojedine hodočasnike pripuštao

<sup>6</sup> Theol.-praktische Quartalschrift, 1933, 411 - 412.

u ljubljenu svoje posvećene desnice. Vatikanski dnevnik »L' Osservatore Romano« redovito donosi po više golemih fotografija onih stotina i hiljada rimskih hodočasnika.

Posebno privlače dakako i ove godine brojne svečanosti kod beatifikacije i kanonizacije novih ugodnika Božjih, tih najljepših plodova spasonosne muke i smrti Kristove, jer o njima vrijedi riječ Duha Svetoga: »To su oni, koji su došli iz velike nevolje, te su oprali i obijelili haljine svoje u krvi Jaganjca.« (Otkriv. 7, 14)

Prvom beatifikacijom u svetoj godini uzdignuta je 30. travnja 1933. do časti oltara blažena Marija Eufrazija Pelletier, osnivačica kongregacije Dobrog Pastira. Nadovezujući na sličnu kongregaciju, koju je sv. Ivan Eudes († 1680.) osnovao pod naslovom »Sestara Naše Gospe od ljubavi«, ova je junačka blaženica (1796.—1868.) izabrala za glavnu djelatnost svoga reda trnovitu zadaću: očuvati ugroženu žensku mladež i obraćati pale ženske. Uz silne poteškoće red se krasno razvio sa maticom u Angers-u (Francuska), te broji danas preko 9000 redovnica, koje u 320 samostana vode 75.000 djevojaka i žena na putu do spase-nja.

7. svibnja papa je blaženom proglasio talijansku Sestru Vincenciju Gerosa (1784.—1847.), drugaricu blažene Bartole Capitanio kod osnivanja Sestara ljubavi, koje danas broje 6700 članica te se u 550 redovničkih kuća bave njegovom bolesnika i odgojom zapuštene mladeži.

Na trećem mjestu došla je 14. svibnja do časti oltara kći našeg 20. vijeka, stigmatizirana svjetovna djeвица Gema Galgani (1878.—1903.). Rodom iz Luke u sjevernoj Italiji izgubila je rano svoju majku i svoga oca apotekara, te je onda usred svagdanjih briga i muka sebe posvetila, a braći i sestrama svojim nadomjestila oca i majku. Zvali su je anđelom u tijelu, te je za svega života njezina sjaj nevinosti odsijevao s njezina lica. Vazda je čeznula za samostanom Pasionistica, no vanredne milosti, kojima ju je Bog obdario uz stigmatizaciju smatrale su se više zaprekom nego preporukom; i tako je ona u svijetu kao zaručnica Kristova dovršila svoju žrtvenu mučeničku zadaću, dok nije sazrela za nebo uoči Uskrsa 1903.

Tjedan dana iza beatifikacije blažene Geme Galgani papa je istu čast oltara podijelio blaženom Ocu Josipu Pignatelli-ju (1737.—1811.), španjolskom velikašu, koji se Bogu posvetio u Družbi Isusovoj te je i u najvećim progonstvima toga reda junački obranio svoje zvanje. Volio je naime sa svojom braćom dijeliti sve muke i bijede u tuđoj zemlji sve do ukinuća Družbe nego se iznevjeriti svomu zvanju i primiti sjajne ponude svojih bogatih rođaka. I poslije ukinuća Družbe Isusove strpljivo je u zabitii čekao i veselo dočekao dan uspostave njezine u Italiji te se tako s pravom smatra spojnim članom između stare i nove

Družbe, premda je ova tek tri godine iza smrti njegove bila službeno uspostavljena po cijelom svijetu.

Posljednje nedjelje u svibnju (28. V.) 1933. zaslužna kongregacija Sestara Milosrdnica sv. Vincencija doživjela je beatifikaciju skromne sestre bolničarke, bl. Katarine Labouré (1806.—1876.). Već kao mlada redovnica uspela se ova do najužeg mističkog sjedinjenja s Isusom i Marijom, te se bl. Gospa njome poslužila g. 1830., da svijetu objavi čudotvornu medaljicu neoskvrnenog Začeca svoga i tako da prospješi svečanu dogmatizaciju ove vjerske istine.

Sve spomenute beatifikacije okrunila je i vanjskim sjajem natkrilila na Duhove (4. VI. 1933.) svečana kanonizacija francuskog župnika Andrije Huberta Fournet-a (1752.—1834.), koji se kao mladi župnik pod utjecajem osobite milosti obratio od udobnog i odveć gospodskog života pa postao neumorni apostol za tisuće i tisuće progonjenih vjernika u vrijeme velike francuske revolucije i za kasnije tako zvane restauracije. Na ruševinama i razvalinama prevratnih bezbožaca trebalo je tada preporoditi katoličku vjeru i kršćanski život u Francuskoj, te se ovaj novi svetac zato uspješno poslužio novom redovničkom kongregacijom »Kćeri svetoga Križa« ili »Kćeri svetog Andrije«. Božja je Providnost ovoга svoga ugodnika u vrijeme prevrata stotine i stotine puta čuvala od očite smrtne pogibelji i od ruku Robespierrevih ortaka, koji su bili ucijenili i njegovu glavu.

Kanonizacijom sv. Andrije Fournet-a prije velike žege rimskog podneblja prekinuo se niz novih beatifikacija i proglašenja svetima, ali samo za nekoliko mjeseci, te se te svečanosti u prosincu opet nastavile. Tako je obavljena 8. XII. 1933. kanonizacija bl. Bernardice Soubirous.

Nadalje očekujemo još prije svršetka ove jubilejske godine (2. travnja 1934.) gotovo sigurnu kanonizaciju bl. Pompilija Pierrotija, pijarista, te blažene Mihaele od presv. Sakramenta, španjolske osnivačice Službenica presv. Sakramenta, onda kanonizaciju bl. Louise de Marillac (+1660.), glavne pomoćnice sv. Vinka Paulskog kod osnivanja kongregacije Sestara Milosrdnica, talijanskog apostola mladeži, blaženog Ivana Don Bosca. Uz to se nadamo još i nekim novim beatifikacijama.

Ugodnici su Božji najljepši plodovi muke i smrti našega Gospodina i ujedno najsjajnije slavlje Križa. Oni su u sebi najdivnije oživotvorili spasonosnu žrtvu Kristovu i živi su dokaz za riječ njegovu: »Ako zrno pšenično, padnuvši u zemlju, ne umre, ostaje samo; ako pak umre, mnogi rod donosi« (Iv. 12, 24). Gledajući na te nove svece i blaženike Božje, vjernici će se zornim načinom utvrditi u svojoj vjeri o svetosti Crkve katoličke, koja je i u ovo novopogansko vrijeme rodna mati svetaca Božjih. Uzbudit će se nadalje u vjernicima kod ovoга prizora čvrsta nada i odluka, da i sami pođu stopama tih svetaca i da se drže one Augustínove:

»Toliko mogoše ovi i ove! A zašto ne bi isto mogao i ti, Augustine!« Napokon će i žarka ljubav Božja i djelotvorna ljubav bližnjega slaviti novo slavlje u vjericima, ako se ovi prožmu načelima, osjećajima i vječnim idealima tih ugodnika Božjih. I tako će se ujedno silno ublažiti pregorke opreke, egoističke razmirice, krajnje klasne i nacionalne borbe i druge goleme nevolje modernoga svijeta.

Nitko ne će trajno odoljeti nesebičnim dokazima djelotvorne i požrtvovne ljubavi, koja i u neprijateljima gleda sliku i priliku Božju te brata ili sestru Kristovu. Eto i u naše vrijeme dali su se umekšati bijedni komunisti na periferiji velegrada Pariza, kad su se uvjerali o nesebičnoj ljubavi nekih požrtvovnih svećenika u svojoj okolini. I tisuće zavedenih bečkih radnika povratile su se ove godine u krilo katoličke Crkve, kad su osjetile dobrotvornu djelatnost prijatelja puka, kardinala i nadbiskupa Dra Inizera. Slično je blagotvorno na bijedne mase naroda djelovala i dobrotvorna akcija njemačkih biskupa, koji su se ugledali u krasni primjer sv. Oca pape Pija XI. te počeli posebnu akciju dobrotvornosti, osobito u zimi, za uzdržavanje gladnih i nezaposlenih ljudi.

### **Treći plod ovog jubileja: Sve dublje shvaćanje tajne svetoga križa i žrtve.**

Na večer 1. travnja 1933. papa je uz lozinku »Evo križa Gospodnjega, dodite, poklonimo se!« sa svog pisaćega stola pomoću Markonijeva aparata jednim mahom razario orijaški spomen-križ na Monte Senario blizu servitskog samostana kod Florencije. Uvrstili su bili u temelj toga spomenika križ od tuča i neke odlomke od Svetih Vrata (Porta Santa) iz crkve sv. Petra. Sa vrha golemoga križa odsijevale su se na daleko električne žarulje u obliku programatičnih riječi Pija XI.: »Pax Christi.«

Koliko svemu svijetu govori križ Isusov osobito u ovoj svetoj godini! Papa je na početku jubilejske godine primio u audijenciju članove centralnog odbora za proslavu svetog ljeta, istakao duhovni značaj njihova programa i izrekao nadu, da će svi vjerno vršiti svoju zadaću u veseloj svijesti, da mogu služiti uzvišenoj proslavi čitavog niza onih činjenica, po kojima je Bog otkupio svijet. »Kako će to biti prekrasan prizor, reče, kada sav svijet padne na koljena pred križem i na kojemgod jeziku ili također u svetoj šutnji i u zahvalnom promatranju djela otkupljenja dadne oduška svojoj ljubavi, primivši k srcu lijepe riječi, koje su kanoti lozinka ovog jubileja: »Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te, jer si križem svojim otkupio svijet«; ili kad u općoj sadašnjoj bijedi, gdje ljudi već očajavaju o koristi svih čisto ljudskih sredstava, pobožni vjernici pouzdano zavape: »O Crux, ave, spes unica! O križu, zdravo, jedina nadol!«

Da, dobro je rekao Toma Kempenski: »Evo sve o križu stoji i o smrti, i nema drugog puta k životu i k pravom unutarnjem miru osim puta svetoga križa i svagdanjega trapljenja samoga sebe.«

Kako divno govori apostol Pavao o značenju križa u djelu otkupljenja! I ovamo možemo primijeniti riječi Božje kod proroka Izaije (55, 8 s.): »Misli moje nisu misli vaše, ni putevi vaši nisu putevi moji, veli Gospod; jer koliko je nebo uzvišeno nad zemljom, toliko su putevi moji uzvišeni nad putevima vašim i misli moje nad mislima vašim...« Prema tomu »Krist je poslao« Pavla, da propovijeda »evangelje, ne u mudrim riječima, da ne izgubi silu križ Kristov«, te se ne čini, da je evangelje plod čovječje mudrosti, nego da zasja kao predivna objava Božja. »Jer je riječ križa ludost onima, koji propadaju«, koji zemaljski, puteno misle, »a onima, koji se spasavaju, t. j. nama, sila Božja«, koja svijetlo i posvetu i utjehu širi na sve strane i svakomu pruža, koji je dobre volje. Križ je tajna izabranja i zabačenja... A mi propovijedamo Krista raspetoga, Židovima sablazan, a poganima ludost«, koji ne htjedoše vjerovati, da je čovjek razapet poput zločinca Bog, »onima pak, koji su pozvani, i Židovima i Grcima, propovijedamo Krista, Božju silu i Božju mudrost«, jer oslobađa od duhovne bijede i daje milost, rasvjetljuje svrhu i sredstva, koja vode k vječnoj sreći, i tako se jedino po Kristu i u Kristu raspetom ispunjuje opravdana težnja pogana i Židova. »Jer je ludost Božja mudrija od ljudi, i slabost je Božja jača od ljudi«, t. j. tajna Križa čini se ludost, no posramila je mudrost svjetsku; čini se, da je slabost, no pobijedila je davla i grijeh te zavrijedila spasenje svega čovječanstva.

Ali ista tajna Križa, koja je tako divno zasjala u objektivnom otkupljenju svega svijeta na Kalvariji, ima se objaviti također u pojedinim ljudima kod subjektivne primjene plodova spasenja Kristova. Zato apostol Pavao u spomenutoj prvoj poslanici Korinćanima (1, 26...) dalje veli: »Jer gledajte zvanje svoje, braćo, da nema mnogo mudrih po tijelu, ni mnogo silnih, ni mnogo plemenitih.« Dr. Zagoda to dalje tumači: »Zamjernu mudrost pokaza Gospodin i u pozivu Korinćana. Nema mnogo uglednih ljudi u općini korinjskoj; nema učenjaka, nema ljudi uglednog položaja, nema odličnjaka po rodu. Evangelje primaju većinom siromasi, da Bog pokaže, kako se dobrima, što ih svijet silno cijeni, ne stiže nikakvo pravo ni prednost na vječno spasenje.« U istom smislu Pavao veli dalje: »Nego što je ludo pred svijetom, izabra Bog, da posrami mudre; i što je slabo pred svijetom izabra Bog, da posrami jako; i što je neplemenito pred svijetom i prezreno, izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se ne hvali nijedno tijelo pred Bogom«, kao da može spasenje postići svojim silama i slugama. Oholost je sve pokvarila; poniznost sve obnavlja.

Dosljedno apostol završuje: »Iz ništa (Boga) ste vi u Kristu Isusu, koji nam posta mudrost od Boga i pravda i posvećenje i otkup, da kao što je pisano: Tko se hvali, u Gospodinu neka se hvali.« To će reći, veli Dr. Zagoda: »Milošću Božjom postali su Korinćani članovi Crkve i dionici zamjernih duhovnih dobara.



Isus je izvor prave mudrosti, on nas je otkupio svojom presvetom krvi; po njemu smo doista opravdani i posvećeni, postadosmo presretna djeca Božja. Jedinome Bogu čast i slava!»

U tom je poglavlju apostol Pavao nesamo istakao nedokuhljivo otajstvo Križa Kristova nego je ujedno natuknuo otajstvo našega križa. I za nas kao i za Krista vrijedi slika: »Ako pšenično zrno, padnuvši u zemlju, ne umre, samo ostaje. Ako pak umre, mnogi rod donosi.« »Tako, veli O. Böminghaus,<sup>6</sup> ne ćemo se više toliko čuditi tomu, što i odlučno shvaćanje, shvaćanje Gospodina Boga, visi o pravom shvaćanju križa... Tek u svijetlu križa dobro shvaćamo svojega Boga, kako se On nama daje, i u sili križa Kristova nalazimo put k Njemu, kako nas On k sebi zove. U Bogu Križa dolazimo do svijesti svoga kršćanskog plemstva; ali tu ćemo također naći nalog, da čuvamo najviša dobra za rod ljudski... U križu se Kristovu čovjek odavna približio svome Bogu i susreo Ga je svojim križem i žrtvom uz toliku milost, da se uzdigao iznad svih zemaljskih visina... U križu Kristovu osviće nam dakle i dostojanstvo čovječje... Nije slučajno bilo, što je Spasitelj riječju o pšeničnom zrnu u zemlji uzbudio u nama i nadu o budućem uskrsnuću mrtvih... Iza riječi o zrnu pšeničnom čitamo kod sv. Ivana i ove riječi Kristove: »Tko hoće da meni služi, neka pođe za mnom, i ondje gdje sam ja, neka bude i sluga moj. Tko meni služi, toga će i otac moj častiti.«

Na nebu će se prije sudnjega dana pojaviti križ, znak žrtve Njegove za nas. I nas će križ naš i žrtva za Krista prvesti do slave vječnog uskrsnuća.

I. P. Bock D. I.

<sup>6</sup> »Die Geistesmacht des Kreuzes«, Stimmen der Zeit, 125. Band (1933).